

Hoe stadslabs bijdragen aan de samenleving

Creëren stadslabs toegevoegde waarde voor het publiek, en zo ja, hoe? Die vraag stelde Katerina Antoniadi zich in haar thesis. De studente aan het International Centre for Integrated assessment and Sustainable development (ICIS) van de Universiteit Maastricht, koos daarom twee projecten van Stadslab2050 en onderzocht ze.

Als testcases koos ze voor [Amador](#) [1], de gedeelde keuken, en [500 Woningen Renoveren](#) [2]. Haar resultaten bieden inzicht in de verschillende manieren waarop stadslabs een meerwaarde kunnen bieden aan participanten en de bredere gemeenschap.

Verschillende projecten, verschillende meerwaarde

Om na te gaan hoe Amador en 500 Woningen Renoveren toegevoegde waarde genereerden voor de Antwerpenaar, interviewde Antoniadi actoren die bij een van beide projecten betrokken waren. Ze sprak ook me lokale bewoners die niet rechtstreeks betrokken waren. Daaruit bleek dat beide projecten volgens respondenten waardevol waren voor educatie en innovatie. De initiatieven leverden ook allebei een sterke sociale bijdrage: Amador zelfs meer dan 500 Woningen Renoveren, dat vooral hoog scoorde voor duurzaamheid.

Opvallend was dat geen van beide projecten volgens de respondenten een grote economische bijdrage leverde. Stadslab-coördinator Gert Vandermosten had hiervoor echter een goede verklaring. "Enkel economische impact is voor Stadslab2050 geen doel op zich. Lokale overheden hebben andere departementen met die specifieke functie. Het is daarom zinvoller dat Stadslab 2050 zich focust op bijkomende vormen van toegevoegde waarde. Maar het blijft wel belangrijk dat

projecten naar een integrale bijdrage streven”, aldus Vandermosten.

Iedereen wint (maar niet even veel)

Antoniadi onderzocht ook wie nu vooral voordeel ondervond van de projecten van Stadslab 2050. Ze maakte daarbij een onderscheid tussen enerzijds deelnemers die in meerdere of mindere mate een actieve rol hadden in de initiatieven. Anderzijds zijn er de passieve actoren, die niet deelnamen maar wel de gevolgen van de projecten ondervonden.

Antoniadi concludeerde dat ieder project voor elke groep meerwaarde had geboden, maar niet in gelijke mate. De rechtstreeks betrokken deelnemers, zoals initiatiefnemers en uitvoerders, ondervonden het meeste voordeel. Lokale autoriteiten en bewoners rapporteerden ook meerwaarde, maar in mindere mate.

Antoniadi vergeleek ook verwachtingen en uitkomst. Daaruit bleek dat Amador een grotere toegevoegde waarde had gegenereerd dan verwacht. [Het project wordt later dit najaar dan ook heropgestart.](#) [1] 500 Woningen Renoveren bood niet zo'n grote meerwaarde als respondenten hadden voorzien, maar het verschil tussen verwachting en realiteit was klein. Bovendien is het project nog niet afgerond: ongeveer 80 woningen zijn reeds gerenoveerd, de bedoeling is om binnen vijf jaar tot 500 te raken.

Lessen voor de toekomst

Dit onderzoek biedt interessante inzichten in hoe we de effecten van *urban labs* beter kunnen evalueren. Zo blijkt dat algemene criteria voor evaluatie nauwelijks op te stellen zijn. Elk project heeft verschillende doelen, belanghebbenden en deelnemers, zodat het succes van ieder project steeds afhangt van verschillende factoren. Sommige projecten hebben zelfs geen duidelijk doel op voorhand, omdat ze eerder fungeren als experiment.

Het is daarom belangrijk om op voorhand te definiëren wie de betrokkenen en belanghebbenden zijn in elk project. Zo kunnen al die groepen ook betrokken kunnen worden bij evaluaties.

Uit het onderzoek blijkt ook dat tijd een belangrijke factor is. Het is nuttig projecten doorlopend te evalueren, want sommige vormen van toegevoegde waarde zullen niet meteen duidelijk zijn van bij het begin. Ieder project kan ook op verschillende manieren meerwaarde bieden, vaak manieren die niet de oorspronkelijke doelstelling waren. Het is bovendien mogelijk dat de waarde van een project pas na afloop duidelijk wordt, of dat voor verschillende betrokkenen meerwaarde wordt gecreëerd op verschillende tijdstippen.

Antoniadi concludeert dat het duidelijk is dat ieder stadslab op unieke wijze fungeert in de samenleving waar het een deel van vormt. Ook in die context moet volgens de studente worden geëvalueerd. Het goede nieuws is dat de effecten voor de betrokkenen bij Amador en 500 Woningen Renoveren alvast duidelijk te voelen waren. We gaan dan ook vol goede moed verder met beide projecten.

Bron URL: <https://stadslab2050.be/het-lerend-lab/stadslab2050-onder-de-loep/hoe-stadslabs-bijdragen-aan-de-samenleving>

Links

[1] <http://stadslab2050.be/aan-tafel/amador-de-gedeelde-keuken/eind-2017-gaat-amador-weer-van>

start

[2] <http://stadslab2050.be/duurzaam-wonen/500-woningen-renoveren>